

A KŐHEGYI KÁPOLNA ÉS KÖRNYEZETÉNEK ÚJJÁÉPÍTÉSE

DIE NEUERRICHTUNG DER STEINBERGKAPELLE UND IHRER UMGEBUNG

Wendler Ferenc halála után a kápolnát fia, András gondozta. A család 1931-ben átadta az egyháznak, de továbbra is gondoskodtak az épület tisztántartásáról. A második világháború alatt lövedéktalálatok érték a kápolnát, amit a család még kijavított, a kitelepítés után azonban gyors pusztulásnak indult. A kápolnával együtt a Kő-hegyen lévő valamennyi emlék elpusztult.

A Kő-hegyre elsőként a sziklába állított kereszt került vissza, amelyet a kitelepített Konrád testvérpár készített el. A szállítást Schmidt Mátyás szervezte meg és 1995. június 17-én a budaörsi testvéregyházak képviselői áldották meg.

A második emlék, amely újjáépült, a Kőhegyi kápolna volt, amelynek építésére 2003-ban kerülhetett sor. Erre a célra, nem egészen két év alatt több mint ezren adakoztak. A munkák 2003 júniusában kezdődtek meg. A terveket a fellelhető képek és dokumentumok alapján készítették el, és ezek alapján eredeti formájában épülhetett újjá a kápolna a régi helyén Budaörs Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében. Felszentelését 2003. október 15-én tartották. A kápolnát több olyan liturgikus tárgy is díszítette, amelyeket a budaörsiek kimentettek a kápolnából. A Kruck József által Mocsára menekített Szűz Mária-szobrot a szentelésekor helyezték el a kápolnában. A kápolna az összefogás méltó szimbóluma. Ahogy Ritter Imre, a német önkormányzat akkori elnöke fogalmazott: „A Kőhegyi Kápolna újjáépítése igazi elégtétel, valódi kárpótlás a német nemzetiségi őslakosság részére. [...] Évtizedek óta még sosem volt ekkora egység és egyetértés Budaörsön, mint amelyet a Kőhegyi Kápolna építése teremtett!”

A későbbi években, a város által is támogatott német önkormányzat irányításával a további adományokból és pályázatokból folytatódott a kőhegyi emlékek újjáépítése. 2004. szeptember 12-én áldották meg a kápolna két harangját, valamint a Rákos Péter által készített Szentháromság szobrot, 2008 szeptemberében pedig a kőkeresztet, amit Seregi József faragott. 2000-ben a passiójáték is visszatért a Kő-hegyre. Első évben még a Csíksomlyói Passiót adták elő, 2003-tól azonban újra az eredeti Budaörsi Passiót hallhatják az ide látogatók.

• • •

Nach dem Tod von Franz Wendler wurde die Kapelle von seinem Sohn, Andreas betreut. Die Familie überließ sie 1931 der Kirchengemeinde, aber auch weiterhin sorgten sie für die Pflege des Gebäudes. Im Zweiten Weltkrieg erlitt die Kapelle Einschüsse, was von der Familie noch ausgebessert wurde, aber nach der Vertreibung ist sie schnell zugrunde gegangen. Zusammen mit der Kapelle sind auf dem Steinberg alle Relikte verfallen.

Auf den Steinberg kam als erstes das Eisenkreuz auf den Felsen zurück, welches die ausgesiedelten Gebrüder Konrad anfertigen ließen. Den Transport organisierte Matthias Schmidt und eingeweiht wurde es am 17. Juni 1995 von Vertretern der Budaörser kirchlichen Brudergemeinden.

Das zweite Relikt, das neuerrichtet wurde, war die Steinbergkapelle, zu deren Bau es 2003 kam. Für diesen Zweck haben in nicht ganz zwei Jahren mehr als tausend Leute gespendet. Die Arbeiten begannen im Juni 2003. Die Baupläne wurden anhand der auffindbaren Bilder und Dokumente angefertigt, und aufgrund dieser konnte die Kapelle in ihrer ursprünglichen Form an derselben Stelle in der Organisation der Deutschen Nationalitäten Selbstverwaltung erbaut werden. Eingeweiht hat man sie am 15. Oktober 2003. Die Kapelle wurde von mehreren liturgischen Objekten verziert, die von Budaörsern anno gerettet wurden. Die von Josef Kruck in Mocsa untergebrachte Jungfrau Maria Statue ist bei der Einweihung aufgestellt worden. Die Kapelle ist ein würdiges Symbol für Verbundenheit. Wie Emmerich Ritter, damals Vorsitzender der deutschen Selbstverwaltung sagte: „Die Neuerrichtung der Steinbergkapelle ist eine wahre Genugtuung, eine echte Entschädigung für die deutschen Ureinwohner. Seit Jahrzehnten gab es nicht mehr eine solche Einheit und ein Einvernehmen in Wudersch, wie das der Wiederaufbau der Steinbergkapelle hervorbrachte!“

In den darauffolgenden Jahren hat die auch von der Stadt unterstützte deutsche Selbstverwaltung aus weiteren Spenden und Fördergeldern den Erbau der Relikte auf dem Steinberg fortgesetzt. Am 12. September 2004 wurden die beiden Glocken der Kapelle eingeweiht, und auch die von Péter Rákos angefertigte Heilige Dreifaltigkeitsstatue, sowie im September 2008 das Steinkreuz, eine Steinmetzarbeit von József Seregi.

Im Jahr 2000 kehrten auch die Passionsspiele zurück auf den Steinberg. Im ersten Jahr wurde noch die Csíksomlyóer Passion gezeigt, aber ab 2003 können sich die Zuschauer die ursprüngliche Budaörser Passion ansehen.

Az elpusztult Kőhegyi kápolna / Die zerfallene Steinbergkapelle
(Magántulajdon / Privataufnahme)

A Kőhegyi kápolna építése / Der Bau der Steinbergkapelle
(Bleyer Jakob Helytörténeti Gyűjtemény / Jakob Bleyer Heimatmuseum)

A Kőhegyi kápolna felszentelése 2003. október 15-én
Einweihung der Steinbergkapelle am 15. Oktober 2003
(Bleyer Jakob Helytörténeti Gyűjtemény / Jakob Bleyer Heimatmuseum)

A Szentháromság szobor és a harangok felszentelése 2004. szeptember 12-én
Einweihung der Heiligen Dreifaltigkeitsstatue und der Glocken am 12. September 2004
(Bleyer Jakob Helytörténeti Gyűjtemény / Jakob Bleyer Heimatmuseum)

A Kő-hegy 2023-ban / Der Steinberg 2023
(Bleyer Jakob Helytörténeti Gyűjtemény / Jakob Bleyer Heimatmuseum)

A kiállítás megvalósítását támogatta / Die Umsetzung der Ausstellung wurde unterstützt:
Heimatverein Budaörs/Wudersch e. V. und Budaörser Heimatmuseum Bretzfeld